

En skikkelig

På en varm sommerdag er denne amerikanske liggestolen et fint sted å oppholde seg.

KLASSIKER

Også uten skammelen er stolen både vakker og innbydende.

Liggestolen på disse sidene er en klassiker for amerikanske hageeiere. Og med buet sete og rygg er den en drøm å sitte i. Les her hvordan du bygger stol og skammel for rundt 600 kroner.

Vi blir ikke det minste forbauset om denne amerikanske avslapningsstolen blir en stor favoritt blant hagefolket. Alle som har prøvd stolen, har blitt begeistret. Og selv om det er en del arbeid, er det ikke så vanskelig.

For rundt 600 kroner får du nemlig en bekvem hageestol med god komfort og ikke minst, i en kvalitet du neppe finner maken til – med mindre du vil betale flere tusen kroner for en hageestol. Og kanskje ikke da heller.

Det som er spesielt for denne stolen, er at den har buet sete og rygg – og ikke minst brede armlener som inviterer til en sommerdrink eller noe annet godt, og som langt på vei gjør hagebordet overflødig.

Stol og fotskammel lages utelukkende av høvlet furu (glattkant), og vi tør påstå at du kan lage den i løpet av ei helg.

Den eneste risikoen med prosjektet er at du blir så fornøyd med stolen at du straks går i gang med masseproduksjon.

Men vi garanterer ikke at du kan overholde tidsplanen.

Velg ut trematerialer med omhu: Tett og seintvokst tre (tett mellom årringene og størst vekt) uten store kvister, gir solide møbler med lang levetid. □

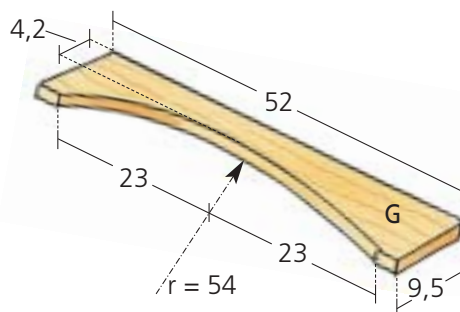
Se hvordan den vakre hagestolen blir til ...

TIPS

Overflatebehandling

Stol og skammel bør behandles en gang med grunningsolje og to ganger med oljebasert maling.

Krumningen på ryggenet oppnås med to buede lister (H + G). Bruk ei list som «passer» når du streker opp med radiene (43 og 54 cm), og sag ut krumminga med stikksag.

Slik bygges stolen opp

Fasongen på vangene (A)

og armlenene (E) strekes opp etter tegningen (lag eventuelt et mønster eller en mal, og bruk den når du streker opp). Det er viktig at spesielt vangene er parvis helt like.

Vi har bevisst droppet all matematikk på tegningen og bare avsatt de målene som danner krumningene og helningsvinklene for sete og rygg.

Først lages de to vangene (A) som dels understøtter setet, og dels utgjør de bakerste beina. Vangene lages av 21 x 120 mm glattkant, og de er hver 100 cm lange. Sett målene etter tegningen på den ene vangen, og sag ut med ei stikk- eller båndsag.

Vangen som er saget ut, brukes til å kopiere vange nummer to – eller tre og fire, hvis du skal lage flere stoler. Legg også merke til fronten på vangene – den er avrundet med en radius på 9 cm. Deretter er den slipt eller saget plan for hver 45 mm slik at setelistene får et plant underlag.

De fremste beina (B) er også av 21 x 120 mm glattkant, men bare halvparten så lange, det vil si 50 cm.

Beina som sitter utvendig på vangene og festes med fire skruer på innsiden,

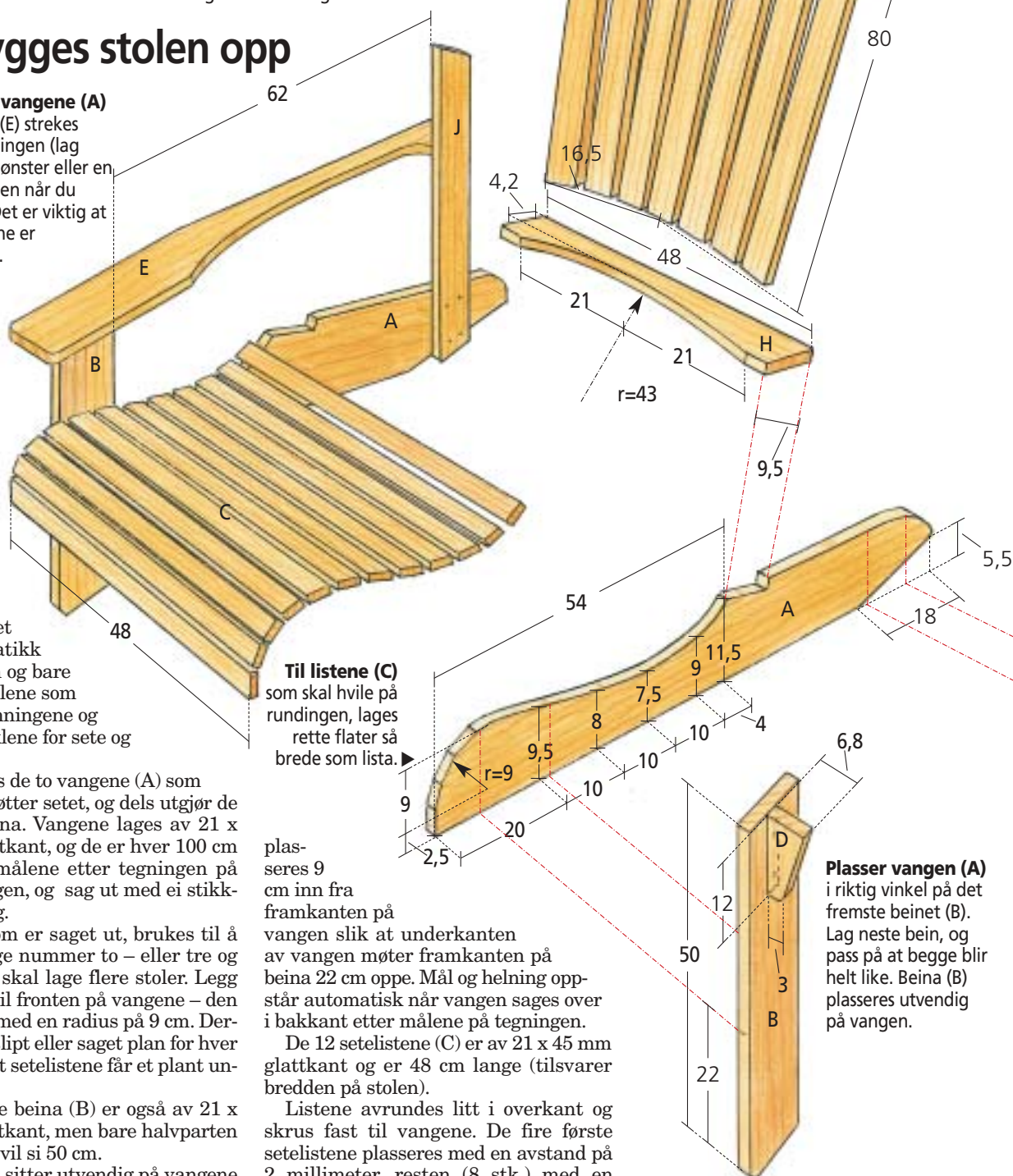
Til listene (C) som skal hvile på rundingen, lages rette flater så brede som lista.

plaseres 9 cm inn fra framkanten på vangen slik at underkanten av vangen møter framkanten på beina 22 cm opp. Mål og helning oppstår automatisk når vangen sages over i bakkant etter målene på tegningen.

De 12 setelistene (C) er av 21 x 45 mm glattkant og er 48 cm lange (tilsvarer bredden på stolen).

Listene avrundes litt i overkant og skrues fast til vangene. De fire første setelistene plasseres med en avstand på 2 millimeter, resten (8 stk.) med en avstand på ca 7 mm.

Plasser vangen (A) i riktig vinkel på det fremste beinet (B). Lag neste bein, og pass på at begge blir helt like. Beina (B) plasseres utvendig på vangen.

Dette har vi brukt

– til stolen:

21 x 120 mm glattkant:

- 2 vanger (A) á 100 cm
- 2 bein (B) á 50 cm
- 2 armlene (E) á 85 cm
- 4 staver (F) til rygg á 80 cm (som du deler på langs for å lage 7 stk. på 21 x 50 mm)

21 x 45 mm glattkant:

- 12 lister (C) til sete á 48 cm

21 x 95 mm glattkant:

- 1 list (G) til ryggen, 52 cm
- 1 list (H) til ryggen, 48 cm

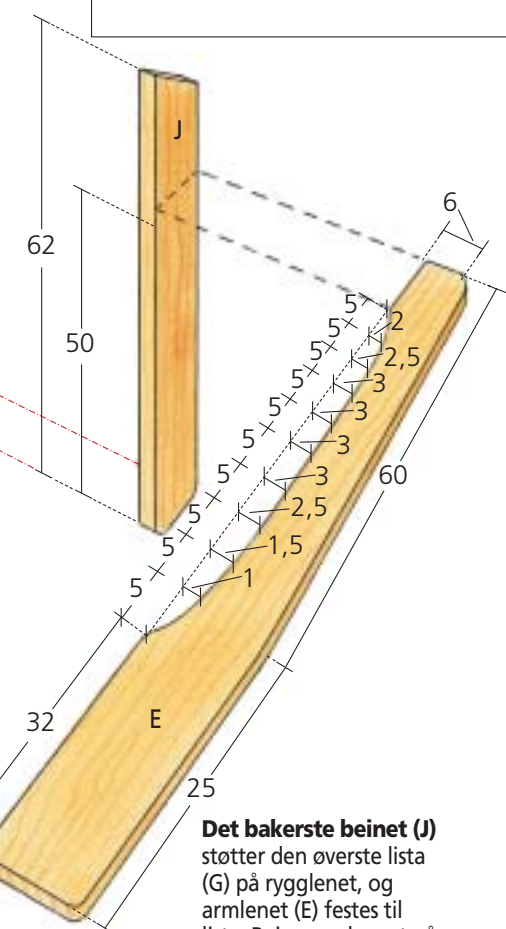
21 x 70 mm glattkant:

- 2 støtteklusser (D) á 12 cm
- 2 støttebein (J) á 62 cm

Dessuten:

- Skruer, 4 x 40, 4 x 50 og 4 x 80 mm
- Grunningsolje og maling

Pris: Cirka 400 kroner

Det bakerste beinet (J)

støtter den øverste lista (G) på ryggenet, og armlenet (E) festes til lista. Beina er plassert på innsiden og monteres først når ryggenet er festet til vangen gjennom lista (H).

Vanger, bein og sete

Vanger (A) og armlene (E) tegnes opp og sages ut med ei stikksag. Du kan evt. overføre forma til ei trefiberplate, som du bruker som mal hvis du skal lage flere stoler.

Fest et par setelister (C) i fronten og ei midlertidig i hakket til rygglenene i vangen (A). Legg merke til at setelistene i fronten festes med 2 millimeters avstand i bunnen. Det er også viktig at du passer på at konstruksjonen er i vinkel.

Vangene (A) spennes midlertidig fast ned mot arbeidsbordet. Mål 9 cm inn fra framkanten av vangen til framkanten av beinet (B). Når beina står vinkelrett på arbeidsbordet, er det 22 centimeter til underkanten av vangen. Beina festes midlertidig med tvinger.

De fremste beina (B) sitter utvendig på vangen (A) og festes med lim og fire forsenkede skruer (4 x 40 millimeter) innenfra gjennom vangen.

Setelistene (C) festes med skruer (4 x 50 millimeter) ned i kanten av vangen (A). Forbor og forsenk. Bruk 9 millimeter avstandsklosser mellom listene.

Slik kommer du videre med stolen ... ►

Slik lager du rygglenet

Rygglenet er satt sammen som ei vifte av sju staver (F). Disse er av 21 x 50 millimeter glattkant, og da dette ikke er et standardmål, kan du dele ei 21 x 120 millimeter list og høvle den til riktig mål. Stavene er 80 centimeter lange og avrundes litt i framkanten.

Buen til rygglenet sages først ut når rygglenet er montert.

Stavene festes til to lister (G + H) av 21 x 95 millimeter glattkant. Den nederste lista (H) har samme lengde som setelistene (C) – det vil si 48 cm – og den passer nøyaktig til hakkene som er saget ut i vangen. Den øverste lista (G) måler 52 centimeter.

I begge listene sages ut en krumning som går fem centimeter inn på midten. I den nederste lista er radius = 43 centimeter, i den øverste = 54 centimeter.

Den midterste staven plasseres nøyaktig midt i krumningen og samtidig vinkelrett på den nederste lista. Med en avstand på 48 centimeter festes staven i den øverste lista, også midt i krumningen. Deretter plasseres de tre stavene på hver side av den midterste lista (på den nederste lista er avstanden mellom stavene bare et par millimeter), og når stavene sprer seg ut i vifteform, er avstan-

den mellom dem cirka 15 millimeter på den øverste lista og cirka 25 millimeter i toppen.

Stavene festes med forsenkede skruer (4 x 50 millimeter).

I toppen av rygglenet strekes den buede forma opp med radius = 30 centimeter. Det er lettest å tegne buen på et stykke papp, og bruke det som mal når du streker opp på baksiden av rygglenet. Sag ut med stikksaga, og puss med sandpapir.

Listene (G + H) sages krumme med radius som angitt. Lag en mal hvis du vil lage flere stoler. Den øverste lista avrundes litt i kantene og i hjørnene.

På hver side av den midterste staven (C) legges tre staver ut som ei vifte. I bunnen er avstanden mellom stavene bare et par millimeter – øverst cirka 25 millimeter. Legg merke til at de ytterste stavene er plassert tre cm fra enden på den øverste lista.

Overfør den buede overkanten på rygglenet til et mønster med radius = 30 centimeter, og strek opp etter denne på baksiden av rygglenet.

Stolen monteres

Rygglenet festes gjennom den nederste lista (H) og ned i hakket på vangen med to skruer på hver side.

Når rygglenet har riktig vinkel (cirka 60 grader målt fra vannrett gulv), understøttes det med to lister (J). Disse er av 21 x 70 millimeter glattkant og cirka 62 centimeter høye – samme avstand som mellom bakkanten på de fremste beina og framkanten på støttelistene.

Når vi ikke anfører mer faste mål, kommer det av at målene kan variere noen få millimeter. I stedet tilpasses helningen på støttebeina etter den øverste lista på rygglenet når disse er loddrette (vinkelrett på gulvet).

Støttelistene festes innvendig på vangen med fire skruer (4 x 40 millimeter) på hver side. Gjennom den øverste lista og ned i de skrå snittene på støttebeina plasseres to skruer (4 x 80 millimeter) på hver side.

Armlenene (E) er laget av 21 x 120 millimeter glattkant som sages i fasong etter tegningen og skrues fast til støttebeina. Armlenene skrues fast til overkanten av beina samtidig som de understøttes av en liten kloss (D) som festes på yttersiden av beina.

Rygglenet festes med skruer (4 x 50 mm) i hakkene som er saget ut i vangen (A). Rygglenet har nå en helning på ca. 60 grader målt fra bordplata.

Støttebeina tilpasses i høyden og sages i samme vinkel som helningen på den øverste lista på rygglenet. Hold lista i vinkel, og strek opp langs underkanten av lista.

På yttersiden av beina festes små utsagde klosser med 4 x 50 mm skruer. Klossene (D) understøtter armlenet.

Armlenet (E) festes i bakkant med 4 x 50 mm skruer til støttebeina. Husk at underkanten av armlenet er lik overkanten av beina.

**Avstanden mellom den øverste og ned-
erste lista er 48 centimeter.** Bruk et stykke
av ei plate på 48 centimeter som avstands-
måler – da er de to listene alltid vinkelrett
på hverandre.

Sag til den buede forma etter
streken med stikksaga, og puss
etter med sandpapir (korn 180).

Støttebein og ryggene monteres sam-
men med 4 x 80 millimeter skruer og vann-
bestandig lim. Forbor og forsenk.

Armlenet flukter med innsiden av beina og
festes ned i overkanten av disse og støtte-
klossen med 4 x 80 mm skruer.

Slik bygger du fotskammelen

Når du først er i gang med å lage sto-
len – hvorfor ikke glede deg selv med
en fotskammel for å kunne sitte enda
bedre?

Vangene og beina på fotskamme-
len (A1 + B1) er lagd av 21 x 120 mil-
limeter glattkant.

Framme har skammelen samme
form og høyde som setet på stolen.
Det betyr at du kan bruke den sam-
me malen når sirkelbuen til de fire
første listene skal strekes opp.

Deretter følger du tegningen av
forma på vangene. Beina er plassert

9 centimeter fra framkanten av van-
gen, mens underkanten på vangen
er plassert 22 centimeter oppe på
framkanten av beina. I motsetning til
stolen er beina her plassert innven-
dig på vangene.

Beina er 31 centimeter høye i fram-
kant og sagt skrått parallelt med un-
derkanten av vangen. De 11 listene
(C1) er av 21 x 45 mm glattkant og er
48 centimeter lange. Før montering er
de avrundet på overkanten, og det er
forboret hull som er forsenket til skru-
ene.

**Beina på skammelen er festet inn-
vendig** på vangen. Mål 22 centimeter
opp på forkanten av beinet og 9 centi-
meter inn fra fronten på vangen, og fest
beinet med fire skruer (4 x 50 mm). Pass
på at beinet står vinkelrett på bordet.

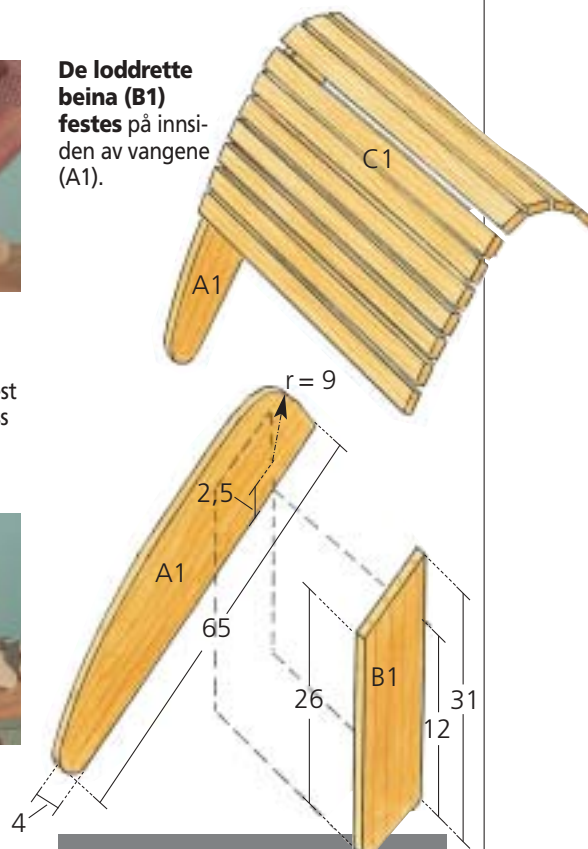

**De to vangene og beina plasseres
side ved side** med en avstand på
48 centimeter. Bruk et hjelpebord når
du fester, og sjekk vinkelen. Monter
lista fra framkanten og nedover.

Listene framme er plassert med en
avstand på 2 millimeter i bunnen. Re-
sten plasseres med en avstand
på ca 7 millimeter (bruk små stykker
trebiter som avstandsklosser).

**De loddrette
beina (B1)
festes** på innsi-
den av vangene
(A1).

Dette har vi brukt

– til fotskammelen:
21 x 120 mm glattkant:

- 2 vang (A1) á 65 cm
- 2 bein (B1) á 31 cm

21 x 45 mm glattkant:

- 11 lister (C1) á 48 cm

Dessuten:

- Skruer, 4 x 50 mm
- Grunningsolje/trebeskyttelse

Pris: Cirka 200 kroner